

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

— 25 років —
АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

№146 жовтень
2017

Директор видання:
Маргарита Юрченко

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
04053, Україна, Київ
тел. (44) 486 2878
факс (44)486 2812

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

Пульс реформ

ДІАЛОГ ТРИВАЄ: ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ ЗУСТРІВСЯ З ПРАВЛІННЯМ АМУ

25 жовтня відбулася зустріч Прем'єр-міністра України В.Гройсмана з керівниками громад – членами Правління АМУ.

Глава Уряду висловив готовність до співпраці та підкреслив роль місцевого самоврядування у впровадженні реформ в країні: «Давайте разом будувати серйозну, сильну, комфортну країну. Без місцевої влади зробити це неможливо. Ми партнери, і я зацікавлений у вашому успіху. Ваш успіх – це успіх держави».

стор. 12

АМУ: хроніка, події, коментарі

Засідання Правління АМУ
«Маршрути успіхів» вивчають досвід
українських міст

стор. 2

Життя українських міст

Київ, Луцьк, Дніпро, Житомир, Чернігів, Жмеринка,
Гола Пристань, Верхнянська ОТГ

стор. 8

Консультації спеціалістів

Роз'яснює Центр аналізу та розробки
законодавства

стор. 16

Місьцеве самоврядування за кордоном

Досвід Європейських міст
Енергозберігаюча реконструкція міського району,
Берлін, Німеччина
Історичні будівлі стають більш енергоефективними,
Тампере, Фінляндія
Міська транспортна агенція створила ігровий мобільний
додаток для підвищення безпеки дорожнього
руху, Осло, Норвегія
Інтерактивна мапа енергетичної класифікації, Вільнюс,
Литва

стор. 19

Актуальна тема

Перша в Україні об'єднана громада ділиться успіхами
(Новопсковська ОТГ, Луганська область)

стор. 22

www.auc.org.ua

Видання здійснене в рамках Проекту USAID ПУЛЬС, який Асоціація міст України впроваджує за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку. Впровадження проекту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку. Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

ЗАСІДАННЯ ПРАВЛІННЯ АМУ

25 жовтня у Києві під головуванням В.Кличка, Київського міського голови, Голови АМУ відбулося засідання Правління Асоціації міст України, в якому взяли участь близько 40 міських голів.

На порядок денний було винесено такі питання:

- про забезпечення врахування інтересів місцевого самоврядування в Державному бюджеті України на 2018 рік
- про прийом у члени АМУ
- про скликання Загальних зборів (Конференції) уповноважених представників органів місцевого самоврядування - членів АМУ

В ході засідання члени Правління обговорили проблемні питання бюджетного забезпечення територіальних громад у 2017-2018 роках та пропозиції щодо їх вирішення. Правління вирішило звернутися до Прем'єр-міністра України з проханням врахувати пропозиції АМУ у Державному бюджеті на наступний рік.

До АМУ прийнято два нових члени - Андріївську селищну раду Запорізької області та Верхнянську сільську раду Івано-Франківської області.

Також Правління АМУ вирішило скликати Загальні збори (Конференцію) уповноважених представників органів місцевого самоврядування - членів АМУ 14 листопада 2017 року у Києві.

Ознайомитися з рішеннями Правління АМУ від 25 жовтня 2017 року можна на сайті АМУ www.auc.org.ua

Цього ж дня відбулася зустріч членів Правління АМУ з Прем'єр-міністром України В.Гройсманом. Детально читайте на стор. 12.

“МАРШРУТИ УСПІХІВ” ПРОДОВЖУЮТЬ ВИВЧАТИ КРАЩИЙ ДОСВІД УКРАЇНСЬКИХ МІСТ

Асоціація міст України впроваджує загальнонаціональну Програму обмінних візитів «Маршрути успіхів» для представників органів місцевого самоврядування. Цикл щомісячних навчальних поїздок організовується в рамках Проекту ПУЛЬС, який реалізується за підтримки USAID. Головна мета - поширення кращих практик та успішного досвіду вирішення місцевих проблем та впровадження новачій, зокрема, завдяки зростанню місцевих бюджетів внаслідок децентралізації та отримання нових повноважень в процесі секторальної децентралізації.

Київ: використання інноваційних інструментів для залучення громади до діалогу з владою

28-29 вересня у місті Києві відбувся навчальний візит на тему «Інноваційні інструменти залучення громади до діалогу з владою та управління містом: досвід Київської міської ради». На захід прибули 25 учасників з 15 областей України – міські голови, їх заступники, а також керівники департаментів суспільних

комунікацій та зв'язків з громадськістю.

Відкрив візит заступник Київського міського голови **Олексій Резніков**: «Ми раді поділитися досвідом Києва з іншими містами, оскільки дійсно за останні декілька років ми зробили низку важливих кроків для налагодження спілкування влади та громади. Більше того, ми навчилися співпрацювати. Замість того, щоб звинувачувати владу в існуючих проблемах, жителі столиці все частіше прагнуть долучитися до вирішення проблеми. Ми шукаємо спільні рішення та формуємо нові ідеї, які успішно реалізуємо».

Заступник столичного голови вважає, що дуже важливо долучати громаду до ухвалення рішень, а також спостерігати за реакцією киян на зміни: «Наприклад, нещодавно було прийнято рішення вдосконалювати туристичний маршрут на Подолі. Ми обмежили рух по вулиці Сагайдачного. Звичайно, це було непросте рішення через скарги автомобілістів, проте ми намагаємося вести діалог та показати переваги таких рішень. Вулиці Подолу заповнені людьми, які гуляють, з'явилося багато вуличних музикантів, життя вирує. Водночас є ідея і щодо покращення життя водіїв після перекриття частини Подолу – зробити Хрещатик повноцінною транспортною ланкою та не перекривати його на вихідних».

Директор Департаменту суспільних комунікацій **Марина Хонда** презентувала форми та способи комунікації міської ради з громадою міста та розповіла про успішний досвід співпраці з громадськими організаціями і органами самоорганізації населення. «На сьогодні ми намагаємося перейти на електронне самоврядування, однак розуміємо, що особиста комунікація з містянами є важливим елементом. В міській адміністрації створено 70 консультативно-дорадчих органів за галузевим принципом з представників громадських організацій. Крім того, при КМДА та районних адміністраціях сформована і працює Громадська рада. Уперше в цьому році ми провели Форум громадських організацій, які працюють в місті Києві, запросили донорські організації, щоб налагодити спільну реалізацію проектів. Як результат – ми отримали чимало пропозицій від громадських організацій. Це нам дає можливість залучити їх до вирішення міських проблем та уникнути можливого конфлікту. В нас є фінансування, передбачене міською програмою, на сприяння розвитку громадянського суспільства. Цьогоріч Департамент суспільних комунікацій ініціював відбір успішних практик реалізації громадських ініціатив у місті Києві, кращі з яких будуть відзначені. Це один із стимулів розвитку громадянського суспільства», - зазначила Марина Хонда.

Начальник управління інформаційної політики та комунікацій **Тетяна Гузенко** розповіла присутнім про інформаційні та комунікаційні ресурси міської ради – телеканал «Київ», радіо «Київ 98 FM», газета «Вечірній Київ», платформи інформаційних агенцій та соціальні мережі.

Також учасники ознайомилися з Громадським бюджетом міста, про який розказав начальник відділу з питань місцевого самоврядування, регіональних та міжнародних зв'язків **Артем Стельмашов**. Він зазначив, що у 2017 році більше 800 проектів подали заявки на фінансування з Громадського бюджету. Серед цих проектів будуть визначені найкращі та профінансовані на суму 100 млн грн.

Директор Контактного центру міста Києва **Лариса Жукова** та її заступник **Олександр Дудченко** презентували учасникам роботу центру. «Контактний центр міста Києва є доступним майданчиком спілкування громади з владою. Кожен може зателефонувати за номером 15-51 та залишити звернення. Такою послугою користується понад 5 тисяч киян на добу. Наша місія – підвищення ефективності взаємодії громади з владою. Люди, які звертаються до кол-центру, для нас не просто скарги, а клієнти, що формують запит до влади на послуги», - зазначив Олександр Дудченко. Учасники також відвідали Контактний центр міста Києва та побачили як він працює.

Далі навчальний візит продовжився оглядом Київського велотреку. Його директор **Володимир Мельник** розповів його історію. Столичний велотрек – найстаріший у Європі.

Ще декілька років тому земельну ділянку, де він розташований, хотіли забудувати, але завдяки меру Києва Віталію Кличку та громадським активістам, серед яких був і сам Володимир Мельник, вдалося запобігти незаконній забудові та відновити за кошти з місцевого бюджету цей чудовий спортивний об'єкт. Сьогодні там працює безкоштов-

на дитяча велешкола. Для дорослих заняття платні, а гроші з абонементів йдуть на утримання Київського велотреку. Потім учасники відправилися на Андріївський узвіз та ознайомилися із діяльністю громадської організації «Андріївсько-Пейзажна ініціатива». Реалізовані проекти представила голова цієї громадської організації **Марина Соловйова**. Вона розказала про те, як відновлювався фундамент колись зруйнованої Десятинної церкви. Значну роль зіграла підтримка міської влади та меценатів. Вона також показала учасникам Пейзажну алею – мальовничий сквер на Подолі, який громадська організація врятувати від незаконної забудови та перетворила на зону для відпочинку городян.

Наступного дня учасники відвідали Міський центр обробки даних, де були вряжені відеосистемою, яка дає змогу контролювати роботу комунальних служб, вчасно реагувати на надзвичайні ситуації та знаходити правопорушників. Все це – завдяки надсучасним камерам спостереження, які встановлені по всій столиці. На завершення в Kyiv Smart City Hub представникам українських міст розказали про концепцію Kyiv Smart City, зокрема про те, які новітні комунікаційні технології впроваджуються для покращення взаємодії влади та громади. Серед вже реалізованих проектів, якими користуються кияни, – онлайн-запис на прийом до лікаря та у дитячий садок.

Під час підведення підсумків заходу учасники подякували Асоціації міст України

та Київській міській раді. Вони висловили впевненість у тому, що інформація, отримана під час візиту, буде корисною для них у роботі. «Ми мали змогу побачити дієві інструменти спілкування з громадою, обмінятися досвідом щодо інновацій по розбудові платформ комунікації влади з громадськістю. Сподобалась відкритість представників київської влади до колег. Вони нічого не приховували, розповідали про труднощі, підводні камені, проблеми, щоб їх колеги могли скористатися цим досвідом та не робили таких помилок. Приємні враження від відвідування велотреку – дуже добре, що влада і громада знайшли порозуміння. Це показник взаємодовіри», - відзначила **Олександра Григорович**, начальник відділу муніципального маркетингу та прогнозування управління стратегічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради.

Харків поділився досвідом створення центрів надання соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс»

19-20 жовтня у Харкові відбувся навчальний візит на тему «Центр надання соціальних послуг «Прозорий офіс» - новий формат обслуговування громадян». Вивчати досвід Харкова у створенні та діяльності центрів надання соціальних послуг «Прозорий офіс» та реформу в галузі реєстрації приїхали 27 представників з 18 областей України, серед яких міські голови, їх заступники та керівники департаментів праці і соціального захисту населення, центрів надання соціальних та адміністративних послуг.

Захід відкрила заступник Харківського міського голови **Тетяна Чечетова-Терашвілі**. Вона зазначила, що центри надання соціальних послуг «Прозорий офіс» у Київському та Шевченківському районах були відкриті на базі районних адміністрацій в квітні 2017 року. Завдяки зусиллям і підтримці міського голови **Геннадія Кернеса** ця робота була виконана в стислі терміни - всього за 11 місяців місто повністю переобладнало районні адміністрації в сучасні «Прозорі офіси». Сьогодні в центрах надається понад 200 адміністративних послуг, а також 66 послуг соціального характеру і 17 пенсійного. Робота офісів повністю автоматизована, завдяки чому час отримання послуг відвідувачами займає не більше 15 хвилин. Також приміщення центрів обладнані відповідно до потреб людей з інвалідністю. «Завдання, яке поставив перед нами міський голова - трансформувати і модифікувати районні адміністрації з так

званих контролюючих органів у структури, орієнтовані на надання послуг населенню. Ми хотіли змінити ставлення населення до нас як органу влади. Міська влада - це орган, який надає сервіс, послуги. Це основна наша функція, а не контроль і нагляд», - зазначила Тетяна Чечетова-Терашвілі. Вона також розповіла гостям про відкриття в Харкові Регіонального центру послуг, який на сьогоднішній день надає близько 400 адміністративних і соціальних послуг, серед яких також послуги фіскального органу, міграційної служби, РАГСу тощо. Послуги надаються не тільки харків'янам і жителям області, а й представникам інших міст України.

Детальніше про реалізацію проекту «Прозорий офіс» розповіла директор Департаменту праці та соціальної політики Харківської міської ради **Лариса Болгова**. Вона наголосила на тому, що центри забезпечують комфортне обслуговування усіх громадян, зокрема, людей з інвалідністю та маломобільних груп. Працівники центрів володіють мовою жестів, а сама будівля облаштована пандусами та має спеціальне звукове і візуальне сповіщення. Крім того, там є дитячі кімнати та «кімнати годування», що дозволяє відвідувати центр навіть з немовлятами.

Директор Департаменту адміністративних послуг та споживчого ринку Харківської міської ради **Вікторія Китайгородська** детально розказала про

процес створення центрів надання послуг «Прозорий офіс» - від задумки до її реалізації. За її словами, за ініціативою Харківського міського голови Геннадія Кернеса, центри надання адміністративних послуг почали частково надавати послуги соціального характеру ще з 2012 року і поступово розширювали їх спектр. Дуже важливим здобутком міста стало відкриття Регіонального центру послуг у вересні цього року.

Заступник начальника головного управління Пенсійного фонду України в Харківській області **Тетяна Піпченко** під час свого виступу наголосила, що воля до створення центрів «Прозорий офіс», в першу чергу, має належати очільнику міста і тоді цей проект буде реалізований. За її словами, хоча Пенсійний фонд і не входить до структури міської ради, його представники вдячні, що їм надана можливість брати участь у пілотному проекті.

Олег Дробот, директор Департаменту реєстрації Харківської міської ради розповів учасникам про те, як Харківська міська рада після отримання повноважень по реєстрації створила реєстр територіальної громади міста. За його словами, це був непростий шлях, адже міська рада самостійно розробила свою систему, яка сьогодні взаємодіє по всьому регіону та забезпечує автоматизацію інформації, необхідну для роботи центрів надання послуг «Прозорий офіс».

У другій половині дня учасники відвідали центри надання соціальних

послуг «Прозорий офіс» у Шевченківському та Київському районах, де для них провели екскурсії голова адміністрації Шевченківського району **Володимир Котковський** та голова адміністрації Київського району **Неллі Казанжиєва**. Вони показали на практиці як працюють центри нового формату обслуговування громадян.

Наступний день навчального візиту розпочався для учасників з вивчення досвіду реформування галузі реєстрації. Олег Дробот зустрів учасників у фронт-офісі КП «Харківське міське бюро технічної інвентаризації» та розповів детальніше про його роботу. Він зазначив, що спеціально для реалізації цього проекту в Харкові було розроблено програмне забезпечення, яке дозволило автоматизувати процес подавання заяв і прискорити терміни надання послуг.

Далі учасники вирушили у Регіональний центр послуг. Там для них провели екскурсію найбільшим центром надання послуг на Харківщині, який обслуговує до 2 тис людей на день, надає близько 400 видів послуг та налічує 320 робочих місць. За словами Тетяни Чечетово-Терашвілі, будівництво центру повністю профінансовано з місцевого бюджету. «Додаткові кошти на будівництво подібних центрів та підвищення зарплати робітників – це результат децентралізації, завдяки якій бюджет міста зріс у два-три рази», - сказала заступник міського голови.

Після екскурсії представники міст підвели підсумки візиту і обмінялися своїми враженнями. Начальник центру надання адмінпослуг Ужгородської міської ради **Жанна Павлук** сказала, що саме зараз у місті, яке вона представляє, за підтримки міського голови відбувається реконструкція приміщення міської ради, де знаходиться ЦНАП, тому візит до Харкова є дуже важливим для отримання нового досвіду та його застосування під час реконструкції.

Начальник управління праці та соціального захисту населення Лисичанської міської ради **Олена Іздакова** зазначила: «Ми дуже багато чого корисного для себе черпнули. Ми будемо також працювати в даному напрямку. Для людей дуже зручно. Вони не стоять в чергах, ми все це на собі перевірили. Приїдемо додому, колегам своїм покажемо. Доповімо своєму міському голові. Будемо старатися зробити прозорий офіс для наших жителів». Представники українських міст подякували Асоціації міст України та Харківській міській раді за організацію корисного та пізнавального навчального візиту.

КИЇВ

Столиця лідирує серед українських міст за обсягами ремонту доріг

«Сьогодні столиця – лідер серед українських міст за темпами і обсягами ремонту доріг. Останніх два роки стали для нас такими – ударними! Минулого року ми відремонтували 200 км столичних доріг. Цього року ми збільшили фінансування, розуміючи важливість проблеми, і замахнулися на 300 кілометрів доріг та проїздів!», - наголосив мер Києва Віталій Кличко під час засідання Ради регіонального розвитку під головуванням Президента України Петра Порошен-

ка 24 жовтня.

В.Кличко зазначив, що фактично, за два роки столична влада оновила майже третину київських доріг і підкреслив, що місто продовжить реанімацію столичної дорожньої інфраструктури. Також за два роки суттєво оновлено рухомий склад комунального транспорту Києва. «Цього року ми закупили 40 польських трамваїв PESA і ще 7 львівських, заводу Електрон. Також придбали 60 автобусів МАЗ, що відповідають сучасним вимогам. А в минулому році в столиці з'явилися 50 нових автобусів, 61 тролейбус та 11 нових сучасних трамваїв з низьким рівнем підлоги», - зазначив Віталій Кличко.

ДНІПРО

Місто приєдналося до системи ProZorro. Продажі

9 жовтня відбулося підписання Декларації про приєднання Дніпра до системи ProZorro. Продажі. Відтепер продаж і оренда комунального майна міста будуть проходити прозоро та ефективно. «Проведення відкритих і прозорих публічних торгів

є важливим пріоритетом для команди. Наприклад, через ProZorro. Продажі можна продавати або здавати в оренду непотрібні будівлі і приміщення, або ж застарілі активи комунальних підприємств. При цьому вартість може зрости в середньому на 12%. Тобто міський бюджет отримуватиме додаткові кошти», - зазначив міський голова Дніпра Борис Філатов.

Довідка. Проект ProZorro. Продажі реалізується за фінансової підтримки Western NIS Enterprise Fund (WNISEF) – першого в Україні та Молдові регіонального фонду прямих інвестицій з капіталом \$150 млн, заснованого за фінансування уряду США через AMP США (USAID) та громадської організації Transparency International Україна. До проекту вже приєдналися багато організацій та органів місцевого самоврядування, серед яких, зокрема, Донецька військово-цивільна адміністрація, Маріупольська міська рада, Тернопільська міська рада, Вінницька міська рада, Львівська міська рада, Хмельницька міська рада, Ужгородська міська рада, Кременчуцька міська рада, Новокаховська міська рада.

ЛУЦЬК

Місто виграло грант на збереження історичної пам'ятки

17 жовтня у Мінську Спільний моніторинговий комітет Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020 підбив підсумки Конкурсу проектів у сфері збереження спільної культурної та природної спадщини.

До сімнадцяти кращих увійшов проект «Нове життя старого міста: ревіталізація пам'яток історичної та культурної спадщини у Луцьку та Любліні». Головним партнером виступатиме виконавчий комітет Луцької міськради.

Основними об'єктами, які будуть відновлені в рамках проекту, стануть Вежа Чарторийських окольного замку в Луцьку та Готична вежа у Любліні. Орієнтовний бюджет проекту 1,5 млн євро.

Загалом на Конкурс було подано 146 проектів, але лише 17 найцікавіших отримають фінансування за Програмою Польща-Білорусь-Україна 2014-2020, з них 5 польсько-білоруських, 10 польсько-українських та 2 тристоронніх. До речі, серед переможної сімнадцятки лише у двох проектах головним партнером виступає українська сторона.

КИЇВ

Столична влада планує співпрацю з Google, щоб зробити навігацію містом зручнішою

За допомогою сервісів Google кияни зможуть отримувати необхідну інформацію щодо всіх міських заходів, а також муніципальних установ та комунальних підприємств.

Влада Києва планує співпрацювати з Google. За словами мера столиці Віталія Кличка, у планах – навести на карти Google 3500 об'єктів Києва.

«Кожен зможе знайти найближчу спортивну секцію для дитини, школу, профільну лікарню, центр адмінпослуг, найближчий ЖЕК, банк чи соціальну аптеку тощо. І отримати вичерпну інформацію про графік роботи, контакти керівництва, співробітників, подивитися фото і відео. Для цього достатньо буде зайти в Google-пошук або Google-карти і вся інформація за кілька секунд стане доступною на смартфоні або комп'ютері користувача», – сказав Віталій Кличко.

Також від співпраці з Google очікується розробка системи, що дозволить кожному киянину чи гостю столиці бути в курсі цікавих районних і загальноміських заходів.

Google-навігація автоматично побудує найшвидший маршрут до найближчого місця проведення заходів, враховуючи затори на дорогах, ремонти чи комунальні аварії. Усі ці сервіси будуть безкоштовними.

ЖМЕРИНКА

Термомодернізація закладів освіти дозволить зекономити кошти міського бюджету

У Жмеринці у двох шкільних та двох дошкільних навчальних закладах проводиться термомодернізація будівель. Проект «EnergyGo: впровадження плану дій сталого енергетичного розвитку» місто реалізує спільно з Міжнародною громадською організацією «Україна-Польща-Німеччина» в рамках програми Європейського Союзу «Угода мерів - Демонстраційні проекти».

Жмеринський міський голова Анатолій Кушнір зазначає: «Реалізація проекту

ЄС підвищить енергоефективність у чотирьох навчальних закладах за рахунок впровадження заходів з утеплення фасадів, капітального ремонту внутрішніх систем опалення, встановлення систем рекуперації повітря, заміни вікон, вхідних дверей, встановлення програмного забезпечення для щоденного моніторингу енергоносіїв. Також рівень комфорту перебування у всіх будівлях буде приведено у відповідність до всіх санітарних норм». Після реалізації Проекту місто щороку зможе економити 2,5 млн грн бюджетних коштів завдяки заощадженню енергоресурсів.

ЖИТОМИР

Перше місто у Європі, яке повністю перейде на світлодіодне вуличне освітлення

У наступному році Житомир має намір збільшити кількість вуличних LED-світильників до 8600 і стати першим містом у Європі, яке повністю перейде на світлодіодне зовнішнє освітлення. Торік кількість LED-світильників на вулицях доведено до 5200.

Житомирський міський голова Сергій Сухомлин розповідає: «На енергоощадне освітлення ми виділили 18 мільйонів гривень з міського бюджету і скористалися коштами Держфонду регіонального розвитку. На додачу, в усіх кому-

нальних закладах Житомира запроваджено систему енергомоніторингу». За словами мера, сьогодні Житомир лідирує у впровадженні енергоефективних заходів у сферах міського господарства та розвитку відновлюваної енергетики.

Місто активно використовує можливості, які надаються міжнародними донорськими організаціями, і самостійно налагоджує контакти з інвесторами. Так, українсько-шведська фірма займається зведенням в Житомирі трьох малих гідроелектростанцій. Словенія на базі житомирського комунального підприємства вкладає дев'ять мільйонів євро в будівництво сонячної електростанції. За допомогою Північної екологічної фінансової корпорації НЕФКО (Данія, Ісландія, Норвегія, Швеція, Фінляндія) і Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля E5P утеплюються школи, лікарні і дитячі сади. Швейцарія надає Житомиру більше десяти мільйонів швейцарських франків на реконструкцію котелень, заміну труб, будівництво ТЕЦ на біопаливі і встановлення більше сотні індивідуальних теплових пунктів.

ЧЕРНІГІВ

Місто переводить всі навчальні заклади на LED-світильники

До кінця року у Чернігові планується замінити лампи розжарювання та люмінесцентні на енергоощадні LED-світильники у 16 школах та 42 дитячих садочках. Масштабна кампанія з реконструкції освітлення у навчальних закладах впроваджується у рамках «Програми підвищення енергоефективності в бюджетних установах м. Чернігова на 2017-2027 роки».

На реконструкцію освітлення у навчальних закладах з міського бюджету виділили понад 22 млн гривень, які окупляться за 6-7 років.

Згідно з попередніми розрахунками, заміна понад 25 тисяч ламп в закладах сфери освіти дозволить Чернігову щорічно економити 5 млн гривень на електроенергії.

ГОЛА ПРИСТАНЬ

Місто реалізує енергоефективний проект за підтримки ЄС

У жовтні у Голій Пристані розпочалася реалізація грантового проекту, спрямованого на впровадження моделі сталого енергетичного розвитку. Першим завданням є термомодернізація міської школи №1 з подальшою реконструкцією системи теплозабезпечення.

Міська рада Голії Пристані на реалізацію проекту отримала грант Європейської Комісії в обсязі 700 тис. євро та виділила з міського

бюджету 170 тис. євро. Проект реалізується в рамках програми «Угода мерів – Демонстраційні проекти» (CoM-DeP).

Ремонт школи вже розпочався – триває заміна старих вікон і дверей на сучасні енергозберігаючі, реконструкція даху, утеплення фундаменту та зовнішніх стін. Наступного року буде проведено модернізацію котельні та систем опалення у школі та дитячому садочку.

ВЕРХНЯНСЬКА ОТГ

Івано-Франківська область

Сонячні станції на даху бюджетної будівлі та школи

У Верхнянській ОТГ за кошти з місцевого бюджету встановили сонячні міні-електростанції на даху бюджетної будівлі та школи.

СЕС змонтували на Народному домі у селі Негівці. Передбачається, що вироблену сонячними панелями електроенергію населений пункт спрямує на енергопотреби закладу та на вуличне освітлення. Це має забезпечити економію коштів громади на електроносіях.

Ще одну сонячну міні-електростанцію встановили на даху школи у селі Станькова. Незабаром міні-СЕС мають намір встановити також на школі у Довгому Войнилові, яке також входить до складу ОТГ.

На додачу, Верхнянська ОТГ планує побудувати ще чотири сонячні міні-електростанції.

ДІАЛОГ ТРИВАЄ: ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР УКРАЇНИ ЗУСТРІВСЯ З ПРАВЛІННЯМ АМУ

25 жовтня відбулася зустріч Прем'єр-міністра України В.Гройсмана з керівниками громад – членами Правління АМУ. Також у заході взяли участь члени Уряду, зокрема, Перший Віце-прем'єр-міністр С.Кубів, Віце-прем'єр-міністр - Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Г.Зубко, Міністр фінансів О.Данилюк, Міністр освіти і науки Л.Гриневич, в.о.Міністра охорони здоров'я У.Супрун, Голова НКРЕКП Д.Вовк, в.о. Голови Антимонопольного

комітету М.Ніжнік.

Прем'єр-міністр **В.Гройсман** наголосив, що такі засідання необхідно проводити регулярно, щоб будувати виважену, послідовну та ефективну політику з урахуванням інтересів місцевого самоврядування. «Не буває міст без держави, а держави без міст», - зазначив він.

Від імені Асоціації міст України виступив Голова АМУ, Київський міський голова **В.Кличко**. Він зазначив, що врахування позиції місцевого самоврядування при формуванні бюджетної політики, зокрема при підготовці проекту державного бюджету на наступний рік є надзвичайно важливим питанням для місцевої влади.

Правління АМУ на засіданні, яке відбулося у цей же день до зустрічі з главою Уряду, затвердило перелік проблемних питань бюджетного забезпечення територіальних громад у 2017-2018 роках та пропозиції щодо їх вирішення.

Голова АМУ озвучив найбільш болючі проблеми:

- погашення 8 млрд грн заборгованості по пільгам і субсидіям у 2017 році та неможливість фінансування пільг та погашення боргів минулих років за житлово-комунальні послуги з місцевих бюджетів у 2018 році;
- необхідність збереження чинної формули вирівнювання та її стимулюючої й мотиваційної функції;
- потреба у зміні механізмів фінансування освітньої та медичної галузей;
- погашення заборгованості з різниці в тарифах минулих років;
- списання боргів минулих років за середньостроковими позиками (проблема гостро стоїть для 332 місцевих бюджетів);
- пільгові перевезення окремих категорій громадян та наростання боргів за судовими рішеннями;

- частка перерозподілу акцизного податку з нафтопродуктів до місцевих бюджетів. Також він звернув увагу на проблему застосування на практиці Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

В.Кличко подякував Прем'єр-міністру за успішне впровадження бюджетної реформи, яка вже зараз дала значні позитивні результати, та висловив сподівання, що профільні міністерства і Мінфін будуть спроможні забезпечити достатні обсяги освітньої та медичної субвенцій.

Міські голови в ході обговорення проблем громад детальніше описали ситуацію на місцях та запропонували шляхи її врегулювання.

Кам'янський міський голова **А.Білоусов** зупинився на проблемі фінансування пільг та субсидій населенню за житлово-комунальні послуги. Маріупольський міський голова **В.Бойченко** звернув увагу на недофінансування освітньої та медичної субвенцій, зауваживши, що в проекті державного бюджету на наступний рік на освіту не вистачає 4,5 млрд грн, а на медицину- 7 млрд грн. Також він звернув увагу урядовців на необхідність врахування тимчасово переміщених осіб при розрахунку субвенції, адже вони обслуговуються в медичних закладах, навчаються в освітніх установах, користуються громадським транспортом тощо. Тернопільський міський голова **С.Надал** звернувся до Прем'єр-міністра з проханням залишити чинну стимулюючу систему горизонтального вирівнювання, оскільки збільшення відсотку вилучення з 50% до 80%, по-перше, негативно вплине на фінансовий стан міст, по-друге, зруйнує мотивацію до нарощування доходної частини бюджету, по-третє, може призвести до розчарування ОТГ, оскільки практично весь ресурс з вирівнювання буде спрямовано районним бюджетам. Міста завдяки такій мотиваційній системі навчились створювати нові робочі місця, розвивати галузі економіки, почали конкурувати між собою.

Чернігівський міський голова **В.Атрошенко** подякував голові Уряду за виділені місцевим бюджетам 5 млрд грн за боргами 2013-2015 років з різниці в тарифах, але підкреслив, що наразі міста ще не отримали передбачених коштів.

Мер міста Дніпра **Б.Філатов** зупинився на проблемі значної заборгованості місцевих бюджетів перед державним бюджетом за середньостроковими позика-

ми, яка виникла у 2009-2014 роках через помилкові розрахунки тодішнього Мінфіну, та запропонував погасити її за рахунок вільного залишку коштів державного бюджету станом на 1 січня 2018 року. Міський голова Славуті **В.Сидор** висловив позицію щодо доцільності врегулювання питання пільгового перевезення за рахунок коштів державного бюджету відповідно до вимог законодавства та запровадження монетизації пільг. Тячівський міський голова **І.Ковач** підняв проблемне питання надходжень акцизного податку з пального та запропонував збільшити частку зарахування зазначеного податку до бюджетів місцевого самоврядування з 13,44% до 17,66%.

Ще одним проблемним питанням для органів місцевого самоврядування є практична реалізація Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання». Тернопільський міський голова **С.Надал** наголосив, що на практиці виконання норм цього Закону призводить до гальмування діяльності комунальних підприємств, які надають життєзабезпечуючі послуги, і запропонував виключити комунальний сектор зі сфери його дії.

Коментуючи це питання Прем'єр-міністр України підкреслив, що Антимонопольний комітет України повинен сприяти належній діяльності суб'єктів господарювання, а не перешкоджати їх нормальній діяльності та попросив Асоціацію міст України підготувати аналітичні матеріали щодо перешкод в проведенні тендерних процедур.

Глава Уряду надав можливість членам Уряду відповісти на запитання міських голів.

Віце-прем'єр-міністр **Г.Зубко** зауважив, що спроможність та навантаження того чи іншого місцевого бюджету слід розглядати з розрахунку на душу населення. Він підтримав Асоціацію міст України в питанні житлових пільг та субсидій, наголошуючи на нерівномірності субсидіантів в містах та нерівномірного навантаження на місцеві бюджети.

Щодо формули вирівнювання Прем'єр-міністр **В.Гройсман** зазначив, що в питанні реверсу та вилучень з місцевих бюджетів необхідно шукати компромісне рішення.

Міністр освіти і науки **Л.Гриневич** наголосила, що в наступному році планується застосування нової формули освітньої субвенції, яка забезпечить більш рівномірний розподіл освітніх коштів. Формула була напрацьована спільно з АМУ – зауважила вона і додала, що необхідно мати й певний резерв коштів для врегулювання невідкладних оперативних проблем в процесі виконання місцевих бюджетів, оскільки формула використовуватиметься перший рік.

Міністр фінансів України **О.Данилюк** почав з того, що Мінфін є партнером громад та цілком розуміє всі нагальні проблеми місцевих бюджетів. Він підкреслив,

що проект держбюджету подано вчасно і це дозволяє громадам обговорити показники та норми, знайти компромісні рішення, планомірно сформувати місцеві бюджети.

В.о.Міністра охорони здоров'я **У.Супрун** підкреслила, що МОЗ також є партнером міст і наголосила що потрібно співпрацювати у процесі впровадження медичної реформи, щоб забезпечити консолідовані дії та отримати найбільше користі для громадян.

За підсумками обговорення досягнуто домовленості щодо недопущення обтяжливого фінансового навантаження на місцеві бюджети.

Зокрема, з проекту Держбюджету буде виключено положення про перекладання на місцеві бюджети погашення заборгованості за минулі роки з пільг за послугами ЖКГ (2.5 млрд грн) та за середньостроковими позиками (9 млрд грн). Крім того, органи місцевого самоврядування отримають кошти для виплати субсидії на послуги ЖКГ (8 млрд грн) у 2017 році.

Щодо пільг на послуги ЖКГ у наступному році було запропоновано скасувати державні пільги та надати місцевим радам самостійно визначати, чи надавати таку пільгу і у якому обсязі.

Прем'єр-міністр України доручив профільним міністерствам спільно з Асоціацією напрацювати шляхи вирішення інших проблемних питань місцевих бюджетів, визначених АМУ, серед яких, зокрема, недостатність освітньої та медичної субвенцій, збереження формули горизонтального вирівнювання.

В.Гройсман підкреслив роль місцевого самоврядування у впровадженні реформ в країні: *«Давайте разом будувати серйозну, сильну, комфортну країну. Без місцевої влади зробити це неможливо. Ми партнери, і я зацікавлений у вашому успіху. Ваш успіх – це успіх держави».*

РОЗ'ЯСНЮЄ:**АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР
АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ****Чи можна створити відділ освіти як юридичну особу без права розпорядження коштами, яке залишається за головою ОТГ?**

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад належить затвердження за пропозицією сільського, селищного, міського голови структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України, витрат на їх утримання. Отже, рішення про створення відділу освіти приймає міська рада.

Відповідно до статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить управління закладами освіти. Однією із функцій управління навчальними закладами є розподіл освітньої субвенції. Згідно з абзацом другим пункту 2 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 року № 16, розпорядниками субвенції за місцевими бюджетами є структурні підрозділи з питань освіти і науки, які визначаються рішенням відповідної місцевої ради про такий бюджет, згідно із законодавством. Тобто розпорядник повинен мати статус юридичної особи.

Отже, відділ освіти створюється за рішенням міської ради, а статус юридичної особи повинен мати розпорядник коштів освітньої субвенції, якого визначає міська рада. Зокрема це може бути і виконавчий комітет міської ради, до складу якого входитиме відділ освіти без статусу юридичної особи.

Як призначається на роботу начальник відділу освіти? Розпорядженням голови чи на конкурсній основі?

Відповідно до п. 5.1. Примірного положення про відділ (управління) освіти виконавчого комітету міської ради, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 01.04.2003 № 192, відділ (управління) освіти очолює завідуючий (начальник), який призначається на посаду та звільняється з посади міським головою за погодженням з начальником управління освіти і науки відповідної обласної державної адміністрації.

Особа, яка призначається на посаду завідуючого (начальника), повинна мати вищу педагогічну освіту, стаж керівної роботи в навчальних закладах не менш як 5 років та володіти державною мовою.

Поряд із тим зауважуємо, що відповідно до статті 26 закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» на пленарному засіданні міської, селищної та сільської рад може бути затвержене «Положення про порядок призначення на посади та звільнення з посад керівників організацій, установ та підприємств, що належать до комунальної власності громади (вказати якої)», яким може бути передбачений механізм проведення конкурсу. При цьому умови, склад конкурсної комісії та терміни проведення конкурсу розробляє й оприлюднює орган місцевого самоврядування самостійно за потреби заміщення вакантної посади. Призначення кандидата, який переміг за результатами конкурсного відбору, здійснює також

голова ради за погодженням з начальником управління освіти і науки відповідної обласної державної адміністрації.

У разі призначення на посаду із працівником відповідно до статті 21 Кодексу законів про працю України (далі – Кодексу) укладається трудовий договір, що згідно з статтею 23 цього Кодексу може бути безстроковим, на визначений строк (контракт) та таким, що укладається на певний строк. Окрім того, процедура прийняття на роботу працівників визначається нормами Кодексу (ст.ст. 24, 25, 26, 27 тощо).

У зв'язку з підписанням Президентом нового Закону України «Про освіту», як бути з керівниками освітніх закладів, якщо вони були призначені відділом освіти РДА безстроково та передані в ОТГ?

Відповідно до статті 36 Кодексу законів про працю України у разі зміни власника підприємства, а також у разі його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) дія трудового договору працівника продовжується. Припинення трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише у разі скорочення чисельності або штату працівників (пункт 1 частини першої статті 40).

Таким чином, факт передачі навчального закладу від РДА до ОТГ не може бути підставою для припинення трудового договору (звільнення працівника).

Якщо після прийняття навчального закладу, ОТГ буде здійснювати упорядкування структури закладу, скорочення його чисельності або штату, то за умови дотримання порядку, передбаченого ст. 49-2 КЗпП України, звільнення працівника можливо.

У ситуації, коли після передачі закладу нічого не міняється, підстави для звільнення працівників відсутні.

Про зміну назви навчального закладу робиться відповідний запис у трудову книжку відповідно до Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої наказом Мінпраці, Мін'юсту та Мінсоцзахисту від 29.07.1993 №58, зареєстрованої у Мін'юсті 17.08.1993 за № 110.

Так, пунктом 2.15 вказаної Інструкції передбачено:

«2.15. Якщо за час роботи працівника назва підприємства змінюється, то про це окремим порядком у графі 3 трудової книжки робиться запис: «Підприємство таке-то з такого-то числа перейменоване на таке-то», а у графі 4 проставляється підстава перейменування – наказ (розпорядження), його дата і номер.»

Процедура прийняття на роботу працівників визначається нормами КЗпП України (ст.ст. 21, 24, 25, 26, 27 тощо).

Чи можна створити методичний кабінет у відділі освіти ОТГ, якщо він не має статусу юридичної особи?

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції міської, селищної та сільської ради належить затвердження за пропозицією голови ОТГ структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України, витрат на їх утримання. Зважаючи на це, методична служба може бути створена як підрозділ органу управління освітою, при цьому її штатний розпис є частиною штатного розпису органу управління освітою, що затверджується також радою ОТГ.

Варто зазначити, що під час прийняття рішення про кількість штатних працівників методичної служби слід користуватись частинами третьою й четвертою Положення про районний (міський) методичний кабінет (центр), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.12.2008 року № 1119, де зазначено основні напрями та завдання її діяльності, вимоги до кадрового наповнення, та врахувати кількість розташованих на території адміністративної одиниці навчальних закладів, педагогів у них. Рішення щодо кількості працівників методичної служби приймає виключно рада ОТГ, оскільки вона є засновником, а оплата праці працівників методичної служби здійснюється за кошти місцевого бюджету.

Чи може бути відділ освіти ОТГ як юридична особа не в складі виконавчого комітету ОТГ, а як окремих виконавчий орган?

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад належить затвердження за пропозицією сільського, селищного, міського голови структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України, витрат на їх утримання. Отже, рішення про створення відділу освіти приймає міська рада.

Згідно з частиною першою другої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

Відповідно до статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить управління закладами освіти. Однією із функцій управління навчальними закладами є розподіл освітньої субвенції. Згідно з абзацом другим пункту 2 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 року № 16, розпорядниками субвенції за місцевими бюджетами є структурні підрозділи з питань освіти і науки, які визначаються рішенням відповідної місцевої ради про такий бюджет, згідно із законодавством. Тобто розпорядник повинен мати статус юридичної особи.

У випадку, коли рада визначає розпорядником коштів орган управління освітою, то він створюється як окрема юридична особа, що не перебуває у складі виконавчого комітету ради. При цьому відповідно до частини другої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам.

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**

Досвід європейських міст

Берлін, Німеччина

Енергоощадна реконструкція міського району

Берлінський район Маркіш-Вієтел завдяки енергоефективній реновації 1300 помешкань став найбільшим у Німеччині поселенням з низьким споживанням енергоресурсів

У районі Маркіш-Вієтел, розташованому у Західному Берліні, проживають 35 тис. людей. Він забудований високими житловими будинками, зведеними в 1960-х

роках. У 2008 році GESOBAU, одне з шести муніципальних житлових товариств Берліну, розпочало енергозберігаючі перетворення у більш, ніж 13,5 тис. квартир.

Результатом цієї діяльності став оновлений сучасний житловий масив. Станом на 2016 рік викиди CO₂ в у ньому скоротилися на 75%.

Помешкання тут обладнані сучасними зручностями, а зовнішні стіни будинків адаптовані до сучасних енергетичних стандартів. Змінено й зовнішній архітектурний дизайн – тепер у кожному будинку влаштовано світлі вхідні зони. Дорога система сміттєзвалищ замінена на сучасну екологічно чисту схему сортування відходів.

Район Маркіш-Вієтел також був включений до національної програми «Реструктуризація міст у Західній Німеччині» та отримав додаткове фінансування для модернізації об'єктів соціальної інфраструктури та громадських приміщень. Крім того, жителі мали можливість брати участь у модернізації свого району через різні канали.

Важливим компонентом у відновленні будинків став пошук балансу між соціальними, екологічними та економічними вимогами, включаючи квартирну плату, що й тепер залишається на доступному для мешканців рівні.

Тампере, Фінляндія

Історичні будівлі стають більш енергоефективними

Тампере підтримує дії, спрямовані на підвищення енергоефективності житлової забудови, допомагаючи молодим людям отримати технічні навички, необхідні для виконання цих робіт.

Законодавство у Фінляндії передбачає, що будь-які великі відновлювально-ремонтні роботи у будівлях мають супроводжуватися заходами, спрямованими на

підвищення енергоефективності. Це створює труднощі для людей похилого віку, які живуть у історичних будинках Тампере. Перш за все, не вистачає кваліфікованої робочої сили. Окрім того, сучасні матеріали не завжди сумісні з конструкціями старовинних будинків. Ще однією проблемою є низька енергоефективність та висока енергозатратність такого житла, що негативно впливає на навколишнє середовище.

Для вирішення цих проблем була створена «Асоціація архітектурної спадщини регіону Тампере».

Спочатку організація придбала старий будинок Тімбера Флотера в міському районі Піспала та відновила його, щоб створити виставковий центр для демонстрації методів реконструкції старого житлового фонду. Тепер Асоціація навчає молодих безробітних виконувати роботи з покращення енергоефективності у старих будівлях. Ідея полягає в тому, що ці молоді люди після тренінгу можуть працевлаштуватися. Адже мешканці старовинного житла усвідомлюють, що їхні будинки можуть бути більш енергоефективними і шукають кваліфікованих працівників для проведення модернізації. Тобто створюються робочі місця для спеціалістів, які мають відповідні навички.

Для полегшення взаємних контактів між працівниками та потенційними клієнтами Асоціація створила спеціальний он-лайн форум.

Осло, Норвегія

Міська транспортна агенція створила ігровий мобільний додаток для підвищення безпеки дорожнього руху

Місто звернулося до мобільних технологій для вирішення проблем безпеки пересування містом, щоб вплинути на бажання батьків дозволити своїм дітям пішки ходити до школи. Новаторський мобільний додаток «Агент дорожнього руху» забезпечує можливість передати до міської влади необхідну з погляду дитини інформацію щодо вдосконалення технічного обладнання та планування дорожньої інфраструктури.

«Агент дорожнього руху» - це мобільний додаток, який визначає потреби в обслуговуванні дорожнього руху. Він розроблений для дітей старшої школи, які є одними з найактивніших пішоходів в Осло. За допомогою спеціальної системи діти можуть повідомляти про небезпечні місця або проблемні зони на шляху від

дому до школи. Ці дані надсилаються у відділ з питань руху та технологій Агенції міського середовища, де використовуються для визначення пріоритетів потреб дорожнього господарства на наступний бюджетний рік.

Додаток дозволяє дітям вводити дані анонімно, хоча інформацію можна фільтрувати за класом, школою та районом. Програма використовує голос і анімацію, щоб допомогти дітям ввести дані. Також ця інформація використовується вчителями та вихователями для обговорення з дітьми найбезпечнішого шляху до школи.

Вільнюс, Литва

Інтерактивна мапа енергетичної класифікації

Інноваційна інтерактивна енергетична мапа надає жителям Вільнюса доступ через Інтернет до даних щодо енергоефективності кожного житлового будинку в місті, а також дозволяє порівнювати дані.

Жителі 2800 багатоквартирних будинків комунальної власності міста Вільнюса тепер мають доступ до онлайн-мапи, щоб оцінити та порівняти показники споживання тепла. Ця інтерактивна карта використовує систему «фактичний клас споживання енергії», щоб відсортувати будівлі за шістьма категоріями, відповідно до рівня споживання тепла, починаючи від доброго до дуже поганого.

У даний час у Вільнюсі триває процес реконструкції та реновації житлових багатоквартирних будинків, яких планується до 2020 року модернізувати 600.

Впровадження енергоефективних заходів матиме значний вплив на рівень споживання тепла у квартирах, але одночасно місто сподівається підвищити рівень поінформованості жителів про способи підвищення енергоефективності.

Подивившись карту в Інтернеті або на своїх смартфонах, мешканці зможуть дізнатись про енерго-класифікацію свого будинку, відстежити споживання тепла за кілька років та порівняти показники з іншими будинками. Далі інтерактивний інструмент пропонує поради щодо підвищення енергоефективності житла – теплоізоляція стін, заміна вікон, дверей тощо.

Піготовлено за матеріалами сайту <https://www.metropolis.org/>

Перша в Україні об'єднана громада ділиться успіхами

Перша в країні об'єднана територіальна громада з'явилася на Луганщині. Тут у 2015 році селище і п'ять сіл об'єдналися в Новопсковську ОТГ. І за такий короткий час громада має здобутки, якими не соромно похвалитися.

Протягом останніх двох років в Україні триває активний процес децентралізації. На практиці це починалось як укрупнення територій та органів їхнього управління. Тобто найближчі села та селища об'єднувалися в одну громаду. Далі реформа передбачала їхню фінансову автономію. Так, у найвіддаленіших селах почали з'являтися дороги, нові дитячі садочки та якісні медичні послуги. Проте й дотепер, попри вже значний досвід створення громад, не всі зважуються на такий крок – узяти розвиток території в свої руки. Досвід Новопсковщини в Луганській області став першим для України. Тепер люди тут переконані: обрали правильний шлях.

Ризикнули взяти все у свої руки

Першою в Україні на шлях децентралізації зважилася стати Новопсковська об'єднана територіальна громада. 2015 року в Луганській області об'єдналися 5 сіл та селище Новопсков, це понад 12 тисяч людей.

У 80-х роках минулого століття ці території стали відомі, коли на перетині Новопсковського району проклали знаменитий газогін «Уренгой – Помари – Ужгород». Сьогодні й досі в районі є управління магістральних газогонів, тут транспортують 70% газу, що йде з Росії через Україну в Західну Європу. Але поштовху для розвитку місцевості це не давало. На цих територіях, як і на більшості в Україні, десятками років не бачили нормальних доріг, медицини, навіть вуличного освітлення. Люди зрозуміли, чекати «вказівок» згори і що хтось прийде і зробить все за них, безглуздо. А об'єднання в територіальну громаду дає надію і можливості.

«Виявляється, найскладніше – зважитися на рішучий крок, усвідомити і взяти відповідальність за себе та за майбутнє своїх територій», – каже голова Новопсковської об'єднаної територіальної громади Луганської області **Вадим Гасв**.

Виріс він у тутешніх краях. Обраний в листопаді 2015 року. Згадує: «Фактично до об'єднання громади всі села і селища були депресивні. Я сам з містечка-газопроводу, де не було вуличного освітлення, тротуарів, дороги востаннє ремонтували, мабуть, чверть століття тому».

Що дає об'єднання людям?

Дотепер уся гілка регіональної влади в Україні керована здебільшого, так би мовити, згори. Тобто більшість податків йдуть у державну скарбницю, а грошей на потреби міста чи села потрібно чекати з центру. Так ось, об'єднання – це насамперед укрупнення, тобто замість кількох рад і десятків чиновників громада утримує один, але ефективний орган. А також додаткові кошти на конкретні справи. При цьому

кожне село, навіть найменше, обирає свого старосту, який представляє інтереси людей в громаді. Тож що ремонтувати, будувати чи відновлювати люди вирішують насамперед самі. Кожен мешканець стає активним учасником життя громади.

По-друге, ОТГ надала фінансову самостійність. Якщо раніше коштів, приміром, на ремонт садочка потрібно було шукати в районній раді, а та в свою чергу просила їх в обласному бюджеті, їх доводилося чекати роками. Тепер громади зі своїми питаннями звертаються безпосередньо до державного бюджету. Тобто є проект, і гроші виділяють на конкретні справи – інфраструктуру, медицину, освіту. За таким принципом Новопокровська громада отримала 1,3 млн грн на ремонт дитячого садка «Теремок».

Головне, що разом з фінансовою самостійністю громада отримала стимул розвиватися і наповнювати свій бюджет. Щоб мати постійні надходження для стабільного розвитку, створення комфортних умов для життя людей. В ОТГ залишається більше грошей від податків, які раніше відправляли в Київ. Зокрема, 60% податку на доходи фізичних осіб, єдиний податок, а також податок на нерухомість. Такі результати неабияк стимулюють створення умов для бізнесу та інвесторів, спонукають людей ризикнути – долучитися до активного управління життям на своїх територіях.

Мешканці відчули зміни

За два роки роботи Новопокровська об'єднана територіальна громада змогла зробити більше, ніж за всі попередні роки незалежності держави.

Якщо до об'єднання селища сумарно мали в бюджетах лише 7 млн грн, то одразу після бюджет ОТГ зріс утричі, кажуть місцеві керівники. На початку 2017 року тут вже мали понад 56 млн грн, у тому числі майже 23 млн виділила держава як субвенцію на різні проекти.

Торік у селі Осинове полагодили дороги на 1 млн грн, ще стільки ж виділили цьогоріч. Встановили сучасне вуличне освітлення на сонячних панелях, придбали дитячі майданчики, відремонтували сільський клуб. А в селі Макартетині на ремонт шляхів витратили 1,5 млн грн. Нове освітлення, облаштовані вулиці отримують навіть найвіддаленіші куточки.

Важливо, що поступ помічають самі мешканці: «Село постійно змінюється.

Ось буквально за останній місяць можна побачити: поклали асфальт, встановили новий дитячий майданчик, все пофарбовано, на вулицях з'явилося освітлення, якого досі ніколи не було, – тепер вночі на вулицях світло, як удень. Я вважаю, люди повинні бути господарями землі, на якій живуть. Ми бачимо, що громада дослуха-

ється до нас», – каже Віктор Шульга, приватний підприємець.

Змінюється на краще і Новопокров, відзначає Анна Землянська, фахівець з ландшафтного дизайну КП «Новопокров»: «Зараз ми по вулиці Магістральна розрівнюємо землю для облаштування клумб, там сіятимуть газони на осінь, буде нова алея, нещодавно наші колеги з «Новопокров житло» проклали там нові тротуарні доріжки».

Роботи в громаді вистачає всім. Узяти хоча б комунальне підприємство. Якщо раніше тут відповідали тільки за вивезення сміття, то нині виготовляють тротуарну плитку й виконують роботи з благоустрою. Кількість працівників зросла вшестеро, постійно з'являються вакансії. «Зараз чимало місцевих фахівців, які раніше їздили на заробітки до Росії, працюють у нас на підприємстві. Обсяг робіт в громаді дає змогу постійно збільшувати штат», – каже директор КП «Новопокров-житло» Роман Крищенко.

Стратегічні плани

Коли в об'єднаній громаді зрозуміли, що планів багато і є можливість їх втілити, вирішили розробити стратегію розвитку до 2025 року. Документ містить перелік усіх ресурсів, потенціал територій громади. Це дає змогу планувати, бачити, якою має стати місцевість в майбутньому, та зрозуміти, як цього досягти. «Одна з перспектив розвитку нашої громади, і це прописано в стратегії, – розвиток туризму. Ми маємо унікальні природні ресурси – річки Айдар та Кам'янку, наші крейдарні бугри», – розповідає голова ОТГ Вадим Гаєв. Вважають, що після льодовикового періоду, коли сходили льодові брили, вони лишили за собою оці язики породи – крейдарні відшарування. Нині це заповідні місця з неперевершеними краєвидами. Місцеві жителі переконані, що це приваблюватиме туристів.

Україна обрала курс на децентралізацію та фінансову самостійність місцевих органів. Такі зміни пройшли більшість розвинених країни Європи, зокрема Франція, Польща, Фінляндія. Там освіта, професійна підготовка, культура, медицина розвиваються саме на рівні муніципалітетів. Адже ніхто не знає потреб людей краще, ніж на місцях. Влада й фінанси стають ближчими до простих громадян в Україні. Європейський досвід підказує, що шлях не буває простим. Але той, хто зважиться, отримає позитивний результат. Українці мають чимало спільного з мешканцями інших європейських країн, і розуміння цього допомагає досягти успіху.

Піготовлено за матеріалами сайту <https://kurs.if.ua>